

Rechtskundig Weekblad

Vereniging zonder winstgevend doel

Verschijnt elke Zondag

Abonnementsprijs : 300 fr. per jaar

Postcheckrekening N° 3185.22

Beheer en Redactie : Mr René VICTOR, Justitiestraat, 21, Antwerpen.

HET TWEE-KAMERSTELSEL BIJ DE VIER GROTEN

Voor een paar jaar, bij de discussie rond de Franse grondwet werd er veel getwist omtrent de al of niet wenselijkheid van het tweekamerstelsel op wetgevend gebied en de verhouding die eventueel tussen die twee kamers diende te bestaan. Ook in de laatste maanden, doch ditmaal in Engeland, ter gelegenheid van de moeilijkheden die de Labourregering ondervond vanwege het Hoger Huis, inzake nationalisaties, werd de kwestie terug te berde gebracht. Tenslotte is ook hetzelfde probleem besproken geweest in de Belgische Pers, bij het begin van het Parlementair verlot. Het kan daarvoor zijn nut hebben hierbij een korte schets te geven van de huidige toestand op dit stuk in de vier landen die op dit ogenblik een vedette-rol spelen op internationaal gebied.

Daar de discussie van het voor en tegen van de verschillende stelsels, veel meer tot het domein van de staatsfilosofie en de politiek, dan tot het juridisch plan behoort, zullen wij ons dan ook onthouden van alle commentaar.

ENGELAND

De Engelse grondwet, beter gezegd het Engels grondwettelijk recht, kent sinds eeuwen het tweekamerstelsel, namelijk het Hoger Huis en het Lager Huis (House of Lords House of Commons).

Het Lager Huis (House of Commons) is de werkelijke democratische Kamer, waarbij op dit ogenblik 640 vrtegenwoordigers gekozen worden door alle staatsburgers, vrouwen zowel als mannen, die ten minste 21 jaar zijn, en dit door algemeen, direct en territoriaal stemrecht. Er dient enkel een uitzondering gemaakt voor sommige universitaire kiesdistricten, die een uitzondering maken op het territoriale beginsel.

Het Hoger Huis (House of Lords) integendeel is de traditioneel conservatieve Kamer, bestaande uit de notabelen (peers) : 760 zijn wereldlijken, 20 geestelijken; tussen de wereldlijken vindt men enkele « Law Lords », d.i. hogere magistraten. Het lidmaatschap van het grootste gedeelte onder hen is erfelijk, anderen zijn lid gedurende de tijd van hun ambt, b.v. hogere rechters en bisschoppen.

Gedurende de late Middeleeuwen was het onbetwistbaar het Hoger Huis dat, zowel voor wat bevoegdheid als aanzien, vervult de belangrijkste rol speelde. Een paar eeuwen strijd, gelijklopend met de sociale en democratische evolutie, deden in 1911 de balans definitief overslaan ten gunste van het Lager Huis, dat door de Parlement act werkelijk de eerste, bijna de enige kamer werd.

Welk is nu de respectievelijke macht van deze beide wetgevende lichamen? De leden van de Kamers bezitten wetgevend initiatief. Een wetsvoorstel of ontwerp mag naar keuze in beide Kamers ingeleid worden. Nochtans is het Hoger Huis practisch, als beslissend organisme, uitgeschakeld sinds de Parlement act van 1911; inderdaad blijft er dit Huis slechts een verdagende macht over en dan nog niet voor alle wetten; zo krijgt een fiscaal voorstel (Money Bill), door het Lager Huis aangenomen, kracht van wet na één maand, zelfs indien het Hoger Huis het mocht verworpen hebben. Integendeel is het het Hoger Huis mogelijk een gewone wet lange tijd te verdagen, want deze krijgt slechts kracht van wet na twee jaar indien zij gedurende deze periode, drie maal achtereenvolgens door het Lager Huis werd aangenomen en door het Hoger Huis verworpen. Belangrijk is het ook te weten dat de regering in laatste instantie slechts door een meerderheid van het Lager Huis kan worden teruggeroepen.

Uit dit alles besluiten dat het Hoger Huis alle belang zou verloren hebben is overdreven. Inderdaad, het recht te hebben een wet gedurende twee jaar te verdagen is een belangrijk wapen, dat dikwijls voldoende is om het Lager Huis te ontmoedigen bij eventueel al te revolutionaire voorstellen. Bovendien spreken alle Engelse auteurs van het grote prestige van de debatten in het Hoger Huis, dit zowel wegens de belangrijkheid der debaters (sommiteiten van de Engelse landbouw, industrie, leger en mag'stratuur) als wegens het hoge peil der debatten dat hen kenmerkt.

Men mag ook niet vergeten dat het Hoger Huis altijd een aantal vertegenwoordigers moet hebben in de regering, wat niet zonder belang is, b.v. de minister van Justitie, hoogste magistraat, die zolang zijn zetel behoudt als zijn functie van magistraat duurt.

FRANKRIJK

Evenals in Engeland kent Frankrijk het twee-kamerstelsel, met een overwegend belang van een van beiden, met dit verschil echter dat de tweede kamer nog verder achteruit gesteld wordt dan het in Engeland het geval is.

Het Franse Parlement bestaat uit de « Assemblée Nationale » en de « Conseil de la République ».

De « Assemblée Nationale » wordt verkozen op basis van het territoriaal, algemeen en rechtstreeks stemrecht, door alle staatsburgers, zowel mannen als vrouwen, binnen de perken gesteld door een gewone wet.

De « Conseil de la République » wordt verkozen op basis van het territoriaal kiesrecht, door de gemeentelijke en departementale collectiviteiten, bij algemeen, indirect stemrecht; een deel van de leden van het laatste lichaam wordt echter verkozen door de « Assemblée Nationale »; dit deel mag echter een zesde niet te boven gaan. Het aantal leden van de « Conseil de la République » mag en moet schommelen tussen 250 en 320.

De « Assemblée Nationale » alleen bezit wetgevende macht, de « Conseil de la République » speelt alleen een adviserende rol, met een kortstondig opschorsend recht van de wetten door de « Assemblée Nationale » gestemd. Inderdaad, wanneer een wetsontwerp of wetsvoorstel door de « Assemblée Nationale » in eerste lezing werd aangenomen, wordt het naar de « Conseil de la République » gestuurd voor advies. Dit advies dient gegeven te worden binnen de twee maand, tenzij het om een budgetwet zou gaan; in dit geval wordt de termijn eventueel verminderd tot de periode die de eerste Kamer nodig had voor de behandeling der zaak. Indien de « Assemblée Nationale » de spoedprocedure aanvaardde, is de termijn voor het advies van de tweede Kamer beperkt tot de duurtijd in het reglement van de « Assemblée Nationale » voorzien voor dergelijke gevallen.

Indien het advies niet eensluidend is, moet de « Assemblée Nationale » in tweede lezing beslissen over de amendementen door de andere Kamer voorgesteld. In geval van gehele of gedeeltelijke verwerping van deze amendementen, moet dit stemmen publiek gebeuren indien over het geheel van de wet ook in de « Conseil de la République » publiek gestemd werd.

De beide Franse Kamers die het Parlement uitmaken, hebben nochtans samen met de minister-president wetgevend initiatief, met dien verstande dat, voor wat de « Conseil de la République » betreft, de wetsvoorstellen harer leden zonder discussie aan het bureau der « Assemblée Nationale » worden overgemaakt. Er bestaat echter een beperking: de raadsheeren der republiek mogen geen voorstellen indienen die er zouden toe strekken de inkomsten van de Staat te verminderen of de uitgaven te vergroten.

Op vele andere domeinen nog vindt men het overwicht van de « Assemblée Nationale » zeer duidelijk terug; b.v. in het artikel waar bepaald wordt dat de oorlog alleen kan verklaard worden door de hoger-gekoemde Kamer, na advies van de « Conseil de la République ».

Ook in de verhouding Ministerraad-Parlement heeft alleen de « Assemblée Nationale » een rol te spelen. Voor haar en niet voor de « Conseil de la République » zijn de ministers, collectief voor de algemene politiek en individueel voor hun daden verantwoordelijk.

Alleen de « Assemblée Nationale » geeft haar goedkeuring aan het programma van een door de president van de Republiek aangeduide eerste-minister, die alleen na deze « nihil obstat » met de vorming van zijn

cabinet kan beginnen; deze Kamer alleen kan, door de uitgebrachte stemmen van haar meerderheid, haar vrouwen aan een regering weigeren, wat noodzakelijkerwijze haar val teweeg brengt; alleen bij deze Kamer trouwens kan de vertrouwenskwestie gesteld worden.

Verder stelt men vast, dat ook bij de proceduren tot de herziening van de grondwet, een bijkomstige rol gespeeld wordt door de tweede Kamer, procedure die enkel vergemakkelijkt wordt door de medewerking ervan, maar die feitelijk haar gans beloop kan hebben tegen haar wil.

Ook op enkele minder belangrijke gebieden vindt men de « Assemblée Nationale » op de eerste plaats, b.v. een deel van de leden van de « Conseil Supérieur de la Magistrature » worden door haar gekozen, zonder tussenkomst van een andere Kamer. De President van de Republiek mag slechts met de wetgevende macht in verbinding treden langs de « Assemblée Nationale » om b.v. wanneer hij een wet, met gemotiveerd advies, terug stuurt naar het Parlement en een nieuwe beraadslaging vraagt.

Slechts op twee domeinen vindt men volledige rechtsgelijkheid voor de leden der beide Kamers. Eerstens voor wat het verkiezen van de President aangaat; deze wordt inderdaad gekozen door de beide Kamers samen; en ten tweede voor wat de parlementaire onschendbaarheid betreft, die voor de leden der beide Kamers zonder onderscheid voorzien is.

Tenslotte is het overwicht van de « Assemblée Nationale » zo groot, dat het haar normaal mogelijk zou zijn op eigen kracht een herziening van de grondwet door te voeren, die de attributies van de « Conseil de la République » nog verder zouden beperken, of de tweede Kamer volledig zou afschaffen. Deze eventualiteit werd trouwens door de grondwet voorzien, en er werd bepaald dat elke herziening van de grondwet betreffende de organisatie of het bestaan van de tweede Kamer slechts kan gebeuren ofwel met de toestemming van deze laatste ofwel door een referendum.

SOVJET-UNIE

In de Sovjet-Unie staat men, in tegenstelling met de vorige landen, voor de meest absolute gelijkheid tussen de twee Kamers.

Het Parlement, aldaar de Opperste Raad (Verchovny Sovjet) der U.R.S.S. genoemd, is het hoogste orgaan van de staatsmacht, dat dus ook o.a. wetgevende bevoegdheid heeft.

Daar het niet binnen het bestek ligt van deze uiteenzetting, te onderzoeken hoe in de U.S.S.R. het onderscheid tussen de drie traditionele machten gemaakt wordt, wordt hier verder slechts aandacht gewijd aan de verhouding van de beide Kamers, die samen de « Opperste Raad der U.S.S.R. » uitmaken en de eigenlijke wetgevende macht zijn.

De eerste Kamer heet Unie-Raad (Sovjet Sajoussa), de tweede de Nationaliteiten Raad (Sovjet-Natsionalnostei). De benaming eerste en tweede Kamer heeft hier slechts een redactioneel belang, vermits er hoger op gewezen werd dat er tussen beide de meest absolute rechtsgelijkheid bestaat.

Het enig verschil tussen de Kamers ligt eigenlijk in hun samenstelling en in de procedure van verkiezing. De Unie-Raad wordt door alle staatsburgers van de U.S.S.R. gekozen per kiesdistrict (één afgevaardigde per 300.000 inwoners). De Nationaliteiten-Raad wordt door de burgers der U.S.S.R. volgens hun regionale indeling gekozen op grond van het principe: 25 afgevaardigden per Unie-Republiek, 11 afgevaardigden per Autonome Republiek, 5 afgevaardigden

per autonoom gebied en één afgevaardigde per nationaal district. Beide Kamers zijn verkozen voor een termijn van 4 jaar, op grond van het algemeen, gelijk, rechtstreeks en geheim kiesrecht.

Opdat een wetsvoorstel zou kunnen wet worden, moet het door de beide Kamers aangenomen zijn, bij eenvoudige meerderheid van stemmen. In geval van meningsverschil tussen beiden komt het probleem voor een verzoeningscommissie, samengesteld volgens het beginsel der pariteit. Deze commissie heeft als opdracht, zoals haar naam het zegt, de beide standpunten te verzoenen. Slaagt zij daar niet in, dan wordt de zaak opnieuw voor de Kamers gebracht en bij gebrek aan overeenstemming aldaar, gaat het Praesidium van de Opperste Raad der U.S.S.R. over tot ontbinding, met het uitschrijven van nieuwe verkiezingen.

Ook in de gemeenschappelijke zittingen van beide Kamers, die nodig zijn voor o.a. het verkiezen van het Praesidium, de Raad van Volkscommissarissen, het hoogste gerechtshof der U.S.S.R., en de Procureur der U.S.S.R., wordt het principe van de rechtsgelijkheid volledig geëerbiedigd. Om de beurt worden deze bijeenkomsten geleid door de voorzitter van elke Kamer.

VERENIGDE STATEN VAN AMERIKA

Artikel 1 van de Amerikaanse grondwet zegt dat de wetgevende macht zal liggen in de handen van het Congres, dat samengesteld is uit een Senaat (Senate) en een Kamer van Volksvertegenwoordigers (House of Representatives).

Zoals in de andere landen is de manier van verkiezing van senatoren en volksvertegenwoordigers verschillend. De volksvertegenwoordigers worden gekozen bij algemeen, direct, territoriaal en proportioneel stemrecht, voor een periode van twee jaar. De senatoren echter worden gekozen voor een periode van zes jaar, echter met dien verstande, dat 1/3 van de Senaat om de twee jaar hernieuwd wordt. Er worden slechts 2 senatoren per Staat gekozen. Ook voor wat de voorwaarden betreft die moeten vervuld zijn (ouderdom en duurtijd van het bezit der nationaliteit) om senator of volksvertegenwoordiger te kunnen worden, is er een licht verschil (er zijn enigszins zwaardere voorwaarden gesteld voor de kandidaten van de Senaat).

Op een paar uitzonderingen na is de bevoegdheid der beide Kamers in Amerika zeer gelijklopend. Beiden hebben wetgevende macht en wetgevend initiatief, de goedkeuring van beiden is noodzakelijk om aan een voorstel of ontwerp de kwaliteit van wet te verlenen. Nochtans dient hier een uitzondering aangestipt te worden: de « bill » betreffende het heffen van een belasting moet, om geldig te zijn, uitgaan van de Kamer van Volksvertegenwoordigers, en de Senaat kan er enkel aan medewerken door middel van amendementen.

Ook is er een verschil in de bevoegdheid van de beide Kamers wat de verkiezing betreft van de president en de vice-president der Verenigde Staten.

De president wordt hier niet gekozen door de beide Kamers samen, zoals in de U.S.S.R. of in Frankrijk, maar wel door presidentiële kiezers. Het is maar wanneer deze verkiezing geen kandidaat heeft aangeduid die een meerderheid van stemmen behaalt, dat de Kamer van Volksvertegenwoordigers de president kiest tussen de drie kandidaten die het meeste stemmen behaalden. Hetzelfde gebeurt voor de vice-president, maar hier is het de Senaat, die eventueel zal optreden. Gezien natuurlijk het belang van het presidentschap in de U.S.A. is de mogelijkheid van tussenkomst in de verkiezing van de president zeker een bevoorrecht van de Kamer der Volksvertegenwoordigers.

Als besluit mag men echter gerust zeggen dat de beide wetgevende Kamers van een verregaande rechtsgelijkheid genieten.

* * *

Ten slotte kan het van belang zijn de datum van tot standkomen van de hoger behandelde grondwetten te geven. De bronnen van het Engelse grondwettelijk recht vindt men in de 13de en 14de eeuw, doch ditgene wat ons hier interesseerde, nl. de verhouding tussen de wetgevende Kamers kende zijn laatste belangrijke episode in 1911. De Franse grondwet is zeer nieuw en dateert, zoals iedereen weet, van November 1946. De Russische grondwet is niet veel ouder dan de Franse en werd aangenomen in 1936, doch kende een belangrijke hervorming in Februari 1944. Tenslotte stamt de Amerikaanse grondwet uit het jaar 1787.

Mr EDGAR VAN CAUWELAERT.

BEROEP IN STRAFZAKEN DOOR EEN BIJZONDER GEMACHTIGDE

Op dit ogenblik wordt er in het Journal des Tribunaux een pennestrijd gevoerd aangaande de vraag te weten of, bij het instellen van een beroep door de bijzonder gemachtigde, dezès volmacht behoort op zegel gesteld en vooraf geboekt te worden.

Mr. Duchatelet, der Balie van Brussel, beweert dat de volmacht behoort geboekt te worden; hieruit volgt dan ook, dat de akte van zegel behoort voorzien te zijn (J. des Tribunaux, 2 Januari 1949, nr 3792, blz. 6).

Mr. Van de Velde-Wynant, der Balie van Gent, is de tegenovergestelde mening toegedaan (J. des Tribunaux, 23 Januari 1949, nr 3795, blz. 61 en 62).

Van weerskanten worden verschillende arresten van het Hof van Verbreking tot staving van de ingeroepen stelling ingeroepen. Geen van beiden heeft er evenwel aan gedacht het Arrest van het Hof van Verbreking van 3 Juni 1947 (Pas. 1947, I, 235) in te roepen.

De stelling in dit Arrest aangenomen, is afdoende.

Weliswaar heeft het betrekking op de geldigheid ener voorziening in verbreking, overeenkomstig artikel 417 van het Wetboek van Strafvordering, ingesteld door een bijzonder gemachtigde, zonder dat de volmacht aan de aangifte van verbreking vastgehecht was.

Het 2e lid van gezegd artikel 417 laat inderdaad toe de verklaring tot verbreking te doen door de pleitbezorger van de veroordeelde partij of door een bijzonder gemachtigde. In dit laatste geval, zegt het artikel, blijft de volmacht aan de aangifte gehecht.

In het geval aan het Hof van Verbreking onderworpen, was de volmacht niet aan de aangifte gehecht. De voorziening in verbreking werd desniettemin ontvankelijk verklaard en te dier gelegenheid stelde het Hof vast, dat het voor een bijzonder gemachtigde volstond zijn macht ten overstaan van de Griffier, die de verklaring tot verbreking ontving, te bewijzen en zich ontdaan te hebben van het geschrift in voorwaarden, die zowel de partijen als het Hof van

Verbreking later toelaten tot een onderzoek ervan over te gaan.

Wanneer zulks geldt voor de verklaring tot verbreking, is dit ook het geval voor het beroep. De tekst van artikel 204 van het Wetboek van Strafvordering waarbij het aan een pleitbezorger of een bijzonder gemachtigde toegelaten wordt beroep in te stellen tegen een vonnis, schrijft eveneens voor de volmacht bij het verzoek te voegen. Dit artikel is minder eisend dan artikel 417. Overeenkomstig dit laatste behoort de volmacht aan de aangifte vastgehecht te worden. Ingeval van beroep moet de volmacht enkel bij het verzoek gevoegd worden.

Beide artikelen behoren dan ook klaarblijkelijk ver-

klaard te worden in deze zin, dat de volmacht bij het verzoek behoort gevoegd of aan de aangifte behoort vastgehecht te worden, wanneer in de bundel geen volmacht om beroep in te stellen of om zich in verbreking te voorzien, voorhanden moest zijn.

Zoals in de noot aan de voet van het Arrest in de Pasicrisie onder handtekening van de heer Advocaat-Generaal Roger Janssens de Bisthoven aanbevolen wordt, zal men voorzichtig doen in de verklaring tot verbreking, en dit geldt ook voor de akte van beroep, het nummer te vermelden waaronder de volmacht in de bundel voorkomt; zulks ten einde het nazicht te vergemakkelijken.

E. O.

RECHTSPRAAK

HOF VAN VERBREKING

2e Kamer. — 13 December 1948.

Voorzitter: M. Wouters.

Raadsheer-verslaggever: M. Vandermersch.

Eerste Advocaat-generaal: M. Hayoit de Termicourt.

Wet. — Verklaring van wettelijke bewoordingen. — kenis van de uitdrukking « het vallen van de avond » in de artt. 85, 86 en 87 van het Algemeen Reglement op de Verkeerspolitie (K.B. van 1 Februari 1934).

De woorden « het vallen van de avond » in de artt. 85, 86 en 87 van het Algemeen Reglement op de Verkeerspolitie (K.B. van 1 Februari 1934) bedoelen het gedeelte van de dag, waarin, vooraleer het volkomen duister is geworden, het daglicht vermindert; de duur daarvan verschilt noodzakelijk naar gelang van de weersgesteldenis. Het begrip valt niet samen met dat van de « burgerlijke avondschemering ».

De opstellers van voormeld reglement hebben met de woorden « het vallen van de avond » bedoeld het ogenblik, waarop na zonsondergang een voertuig ophoudt gemakkelijk zichtbaar te zijn op een afstand van tenminste honderdvijftig meter.

Vercammen M. en Vercammen A. / Barry A. en N. V. « De Verenigde Provincies » b.p.

Gelet op het bestreden arrest gewezen door het Hof van Beroep te Brussel op 12 Juni 1948;

Over het eerste middel van verbreking: schending van de artikelen 97 van de Grondwet, 418 en 420 van het Strafwetboek, 85, 86 en 87 van het Algemeen reglement op de verkeerspolitie, Koninklijk Besluit d.d. 1 Februari 1934; 1 van de wetten van 1 Augustus 1899 en 1 Augustus 1924 op de politie van het vervoer, doordat het bestreden arrest het door eiser ingeroepen verdedigingsmiddel verwerpt, dat gegrond was op het gebrek aan verlichting van de door zijn voertuig aangereden vrachtauto, om reden dat de aanrijding gebeurde om 18 uur 35', volgens de getuige De Bock, die door het Hof bijzonder geloofbaar geacht wordt, en dat derhalve niet bewezen is « dat het rood licht verplichtend was, daar het vaststaat dat de burgerlijke avondschemering op 10 October slechts eindigt om 18 uur 37', » dan wanneer de verlichting van de in beweging of tijdelijk stilstaande voertuigen door het Reglement voorzien en bevolen wordt vanaf het val-

len van de avond, dit is, het begin van de avondschemering, en geenszins vanaf het eindigen ervan, dit is, wanneer de volle nacht is begonnen en de gehele duisternis heerst;

Overwegende dat het bestreden arrest beslist dat, door de bewoordingen « het vallen van de avond » of « la tombée du jour » voorkomend in de bepalingen van de artikelen 85, 86 en 87 van het Koninklijk Besluit van 1 Februari 1934 het einde wordt aangewezen van de burgerlijke avondschemering die volgt op het ondergaan van de zon;

Overwegende dat het Koninklijk Besluit van 1 Februari 1934 geen uitleg van voormelde bewoordingen verstrekt; dat, naar hun gebruikelijke zin, zij dit deel van de dag aanduiden waarin, vooraleer het volkomen duister is geworden, het daglicht vermindert; dat de duur van dit deel van de dag noodzakelijk verschilt, naar gelang van de weersgesteldenis, en derhalve, in strijd met de beslissing van het bestreden arrest niet door het begrip van de burgerlijke avondschemering kan worden gekenschetst;

Overwegende dat blijkt uit het voorwerp en de bedoeling van de schikkingen van de artikelen 85, 86 en 87 van het Koninklijk Besluit van 1 Februari 1934 alsook uit de bepalingen van artikel 85 F en van artikel 146 lid 3 van dit Koninklijk Besluit, waarbij bepaald wordt dat alle lichten voldoende lichtkracht moeten hebben om gemakkelijk te kunnen waargenomen worden, bij niet mistig weder, op een afstand van minstens 150 meter; dat het inzicht van de opstellers van het Koninklijk Besluit is geweest, door de bewoordingen « het vallen van de avond » en « la tombée du jour » het ogenblik aan te wijzen waarop na het ondergaan van de zon, een voertuig ophoudt gemakkelijk zichtbaar te zijn van af een afstand van minstens honderdvijftig meter;

Overwegende dat het middel aldus gegrond is;

Overwegende dat de verbreking van de beslissing over de publieke vordering de verbreking medesleept van de beslissing op de burgerlijke vorderingen;

Om deze redenen,

Verbreekt het bestreden arrest;

Beveelt dat het onderhavig arrest zal worden overgeschreven op de registers van het Hof van Beroep te Brussel en dat melding ervan zal gemaakt worden op de kant der vernietigde beslissing;

Veroordeelt de burgerlijke partijen tot de kosten; Verwijst de zaak naar het Hof van Beroep te Gent.

HOF VAN VERBREKING

Vacantiekamer — 2 September 1948

Voorzitter : M. Wouters.
Raadsheer-Verslaggever : M. Van der Mersch.
Advocaat-generaal : M. Colard.

1. Militaire gerechten. — Eedaflegging door officieren, leden van de Krijgsraad.
2. Motivering (in strafzaken). — Verwijzing naar de dagvaarding. — Voldoende motivering.
3. Middelen tot verbreking. — Gericht tegen overbodige motivering.

1. Wanneer de aflegging van de eed voor de officieren, leden van de Krijgsraad voorgeschreven bij art. 54 van de wet van 15 Juni 1899, houdende de IIe titel van het Wetboek van Militaire Strafvordering, geen aanleiding heeft gegeven tot betwisting voor de rechter over de feiten, levert de vaststelling in de processen-verbaal der terechtzittingen, dat bedoelde officieren de vereiste eed hebben afgelegd overeenkomstig voormelde wetsbepaling, voldoende bewijs van de regelmatigheid en de wettelijkheid van de eedaflegging.

2. De overweging in het bestreden arrest, dat « door het onderzoek der zaak, voor het Hof gedaan, de beschuldiging sub Ia en b ten laste gelegd van de beschuldigde, bewezen is gebleven », voldoet aan de vereisten ener behoorlijke motivering, daar zij uitdrukkelijk verwijst naar de bewoordingen van de inleidende dagvaarding, waarbij de te lastegelegde feiten worden omschreven volgens de termen der wet.

3. Het middel, gericht tegen een overbodige motivering, kan niet tot cassatie leiden.

Kieboom, Jacobus.

Gelet op het bestreden arrest gewezen door het Militair Gerechtshof, zetelende te Antwerpen, op 5 Mei 1947;

Over het eerste middel van verbreking : het zittingblad de dato 8 April 1947, alsmede het zittingblad de dato 14 April 1947, maken geen melding van de bewoordingen van de eed af te leggen door de heren officieren, leden van de Krijgsraad, zoals voorzien door artikel 54 van de wet van 15 Juni 1899, als wanneer de bij gezegd artikel voorgeschreven eed een substantiële vorm uitmaakt, waarvan het niet naleven de nietigheid der rechtspleging medebrengt, en de enkele melding dat « de heren officieren leden van de Krijgsraad de eed hebben afgelegd voorgeschreven door artikel 54 van de wet van 15 Juni 1899 » onvoldoende is, omdat deze uitslating niet toelaat toezicht uit te oefenen over de geldigheid van de eed zoals hij door genoemd artikel is voorgeschreven, zodat de verdere rechtspleging bijgevolg als nietig dient aangezien te worden;

Overwegende dat de eedaflegging van de officieren, leden van de Krijgsraad, niet een rechtsvorm is eigen aan de procedure ener bepaalde zaak, maar

wel een algemene rechtsvorm betreffende de inrichting zelf van de Krijgsraad en die dezès werkdadig optreden en de behandeling der aanhangig gemaakte zaken voorafgaat;

Overwegende derhalve dat, wanneer deze eedaflegging geen aanleiding heeft gegeven tot betwisting voor de rechter over de grond, de vaststelling in de processen-verbaal der terechtzittingen dat de officieren leden van de Krijgsraad de vereiste eed hebben gedaan met aanwijzing van de wetsbepaling waarbij de wettelijke bewoording van deze eed wordt bepaald, volstaat om behoorlijk bewijs op te leveren van de regelmatigheid en de wettelijkheid dezer verrichting;

Overwegende dat het middel dus niet kan worden aangenomen;

Over het tweede middel van verbreking : schending van artikel 97 van de Grondwet, doordat het bestreden arrest niet voldoende gemotiveerd is, waar het de sub Ia en b der dagvaarding voorziene betichtingen ten laste van betichte bewezen verklaart « door zijn algemene gedraging onder meer in het geval van Smolders Herman », vermits deze uitslating het gelaakte feit niet voldoende omschrijft en niet toelaat na te gaan wat betichte in casu juist verweten wordt;

Overwegende dat, waar het bestreden arrest verklaart dat « door het onderzoek der zaak voor het Hof gedaan, de beschuldiging sub Ia en b ten laste gelegd van de beschuldigde bewezen is gebleven », het uitdrukkelijk verwijst naar de bewoordingen van de inleidende dagvaarding, welke bovenaan in het arrest worden opgenomen en waardoor de aan aanlegger verweten feiten worden omschreven naar de bewoordingen van de wet;

Overwegende dat, waar het bestreden arrest aldus de feiten der telastlegging heeft vastgesteld in de bewoordingen van de wet, het, in afwezigheid van besluiten, zijn beslissing voldoende heeft gerechtvaardigd;

Overwegende dat, indien de rechter in hoger beroep heeft bijgevoegd dat « aanlegger de feiten der telastlegging heeft gepleegd » als lid van het V.N.V., als woordvoerder op vergadering van het V.N.V. en door zijn algemene gedraging onder meer in het geval van Smolders Herman, deze bijzonderheden een bijkomstige en overbodige motivering uitmaken;

Overwegende dat het middel aldus is gericht tegen overbodige beweegredenen van het bestreden arrest en derhalve aan grondslag mist;

En overwegende dat de substantiële of op straf van nietigheid voorgeschreven rechtsvormen werden nageleefd en de uitgesproken veroordeling overeenkomstig de wet is;

Om die redenen,

Verwerpt de voorziening;

Veroordeelt aanlegger tot de kosten.

HOF VAN BEROEP TE BRUSSEL

10e Kamer. — 22 Januari 1949.

Voorzitter : M. Mechelynck.

Raadsheren : M. M. Schuermans en De Foy.

Pleiters : Mrs. Van Dyck en Van Dessel.

1. Bevoegdheid van de correctionele rechtbank. — Rechtstreekse dagvaarding door burgerlijke partij uitsluitend op grond van een overtreding van het verkeersreglement. — Derde bij het ongeval gewond.
2. Verjaring in strafzaken. — Stuiting.
3. Getuigen. — Waardering van getuigenverklaringen.

1. *De correctionele rechtbank is bevoegd, ofschoon in de rechtstreekse dagvaarding gedaan overeenkomstig art. 183 Sv. slechts feiten vermeld waren, die enkel overtredingen van het verkeersreglement uitmaakten, omdat uit het naar aanleiding van deze overtredingen ingesteld onderzoek gebleken is, dat de gedaagde daarenboven bij gebrek aan vooruitzicht of voorzorg, onvrijwillig en zonder opzet verwondingen aan een buiten het geding staande derde heeft toegebracht.*

2. *De verjaring is niet gestuit door een kantschrift van het O.M. bij een politierechtbank aan het O.M. van een andere politierechtbank, waarbij gevraagd werd om aan de raadsman der burgerlijke partij mededeling te doen van de kennisgeving door de Procureur des Konings, dat hij niet zou vervolgen. Een dergelijke tijdelijke houding van de Procureur des Konings is niet te beschouwen als een daad van onderzoek of vervolging.*

De verjaring is echter wel gestuit door de binnen de verjaringstermijn ingestelde dagvaarding voor een onbevoegde rechter (politierechter) en de daarop gevolgde tegensprekelijke behandeling ter terechtzitting van deze onbevoegde rechter. (art. 26, wet van 17 April 1878)

3. *Niet het aantal der getuigenissen is van belang doch hun gehalte.*

Bruggemans, G. t / Vanfleteren A.

A. — Over de ontvankelijkheid :

Aangezien de rechtstreeks dagende partij het geding aanhangig maakte voor de rechtbank van eerste aanleg te Brussel, zetelende in correctionele zaken, bij deurwaardersexploot in dato 8 April 1948, daartoe, regelmatig geboekt.

Aangezien de aan de grond liggende feiten, in gezegd exploot overeenkomstig artikel 183, van 't Wetboek van rechtspleging in strafzaken, voldoende werden opgegeven opdat de telastlegging behoorlijk zou kunnen worden omschreven.

Aangezien gedaagde zich dienvolgens te verantwoorden heeft om : te Dilbeek : arrondissement, Brussel, de 8 April 1947, voerder zijnde van een autorijtuig :

a) een secundaire weg berijdende, de doorgang niet vrij te hebben gelaten voor de bestuurder die over de hoofdweg reed;

b) rijbewegingen uitvoerende de doorgang niet vrij te hebben gelaten voor de in beweging zijnde weggebruikers, overtredingen voorzien bij art. 54, 57, I, C van het Algemeen verkeersreglement van 1 Februari 1934 ;

Aangezien uit de gegevens van het onderzoek ingesteld naar aanleiding van gezegde overtredingen gebleken is dat gedaagde bovendien, bij gebrek aan voorzorg of vooruitzicht, onvrijwillig en zonder het in-

zicht om de persoon van een ander aan te randen, slagen en verwondingen veroorzaakte aan de persoon van een derde, vreemd aan het huidige geding, n.l. Sterckx Frans.

Aangezien de eerste rechter de eis, zoals hij door de rechtstreeks dagende partij aanhangig gemaakt werd, dan ook voldoende omschreven achtte en de eis gevestigd zijnde op de beperkte grondslag der begane verkeersovertredingen, te recht ontvankelijk verklaarde.

Aangezien gezegde verkeersovertredingen begaan zijnde op 8 April 1947, de eerste rechter insgelijks terecht de verjaring van de strafeis overeenkomstig art. 7 der wet van 1 Augustus 1899 heeft onderzocht, en de verjaring der publieke vordering ook terecht gestuit heeft verklaard;

Aangezien de eerste rechter zich daaromtrent nochtans ten onrechte steunt op het kantschrift van het Openbaar Ministerie bij de Politierechtbank te Brussel, in dato 10 Maart 1948 aan zijn collega van Elsene, waarbij gevraagd wordt de raadsman der rechtstreeks dagende partij mededeling te geven der beslissing getroffen door de heer Procureur des Konings, dewelke ter zake bevestigde afzijdig te willen blijven, beslissing welke hij reeds voordien getroffen had, zoals blijkt uit het kantschrift dat de ambtenaar van het Openbaar Ministerie der Politierechtbank te Brussel, tot de heer Procureur des Konings richtte, in dato 7 Februari 1948 ;

Aangezien inderdaad, een dergelijke tijdelijke houding, in hoofde der bevoegde instanties moeilijk kan worden aangezien als een daad van onderzoek of van vervolging, in verband met de gestelde inbreuken (Schuind, Procédure Pénale, blz. 95).

Aangezien anderzijds ter zake de overtredingen begaan zijnde op 8 April 1947, de verjaring intrad op 7 April 1948, zodat de rechtstreekse dagvaarding gegeven in dato 8 April 1948, niet nuttig in aanmerking komt tot stuiting der verjaring.

Aangezien de rechtstreeks dagende partij echter op ondubbelzinnige wijze en tijdig, voor dat de verjaring intrad op 7 April 1948, te kennen gaf, zowel de openbare als de burgerlijke vordering te willen vervolgen.

Aangezien zij zich, weliswaar, wendde tot een rechtsmacht die ter zake, onbevoegd was, ratione materiae, en die zich dan ook, als dusdanig onbevoegd verklaarde maar men vruchteloos beweren zou dat deze benaerstiging zonder invloed was ten opzichte der verjaring.

Aangezien immers de rechtstreeks dagende partij bevoegd zijnde om persoonlijk het geding te vervolgen en klaarblijkelijk te kennen hebbende gegeven zulks, door alle middelen van recht, te willen doen, gedaagde geen enkel ogenblik heeft kunnen denken dat hij niet rechtmatig aansprakelijk zou kunnen worden gesteld en in de waan heeft kunnen verkeren aan vervolgingen te zullen ontsnappen zodat zijn verdedigingstelsel kon worden verwaarloosd ;

(Cas. 9-10-1905, Pas. 1906, 1, 7 ;

Cas. 15-12-1930, Pas. 1931, 1, 17 ;

Beroep Brussel 13-5-1936, Bull. Ass. 1936, blz. 468 ;)

Aangezien in deze, de verjaring nuttig gestuit werd door de tegensprekelijke behandeling, ter zitting der rechtbank van politie te Brussel, en n.l. op de openbare terechtzitting van 27 Februari 1948.

B. — Over de grond :

I. — Op strafgebied :

Aangezien de feiten der telastlegging beantwoorden aan de overtredingen voorzien bij art. 54 en 57, I, C.

van het Algemeen Verkeersreglement van 1 Februari 1934; en deze feiten in hoofde van gedaagde bewezen zijn;

Aangezien gedaagde zich weliswaar beroept op zekere tegenstrijdigheden bestaande tussen de afgelegde getuigenissen, om daaromtrent af te leiden, dat, in deze minstens een twijfel bestaat die hem moet ten goede komen.

Aangezien gedaagde echter uit 't oog verliest dat niet het aantal maar wel de gehalte der getuigenissen dienend is en het in de besproken aangelegenheid niet zonder belang is te onderlijnen dat de stelling der rechtstreeks dagende partij niet alleen bevestigd wordt door getuige Sterckx Frans, maar ook door een ander weggebruiker, getuige Gochet Jan, die uit tegenovergestelde richting komend best geplaatst was om de baan en wat er zich op voordeed op te merken en te overschouwen.

Aangezien overigens gezegde getuige omzeggens de enige is die in deze volkomen onpartijdig kan optreden, wat niet gezegd kan worden van getuige Heymans Jean, omtrent dewelke beweerd wordt dat hij beter hadde gedaan de aandacht der andere weggebruikers te vestigen op de rijbewegingen die gedaagde uitvoerde (stuk 11) noch van de werklieden, die een aanzienlijk deel der Van Souststraat hadden opengelegd en voor het verkeer onmogelijk hadden gemaakt;

Aangezien beide overtredingen begaan door gedaagde het uitwerksel zijn van een zelfde gedraging en voor bewezen dienden te worden verklaard door de eerste rechter, dewelke, alhoewel slechts over deze voorzien bij artikel 57, 1, c beslissend, een rechtmatige toepassing der strafwet deed.

II. — Op burgerlijk gebied :

Aangezien de eerste rechter ook ten aanzien der gevorderde schadevergoeding billijk en rechtmatig beslist heeft en de begroting der schade, ten andere, niet wordt betwist.

Om deze beweegredenen,

Het Hof, rechtdoende op tegenspraak;

Gezien art. 54 en 57, 1, C van het algemeen verkeersreglement van 1 Februari 1934,

Gezien art. 24 der wet van 15 Juni 1935,

Gezien de wetsbepalingen in het bestreden vonnis aangehaald alsook art. 211 van het strafvorderingswetboek, aangeduid ter zitting door de heer Voorzitter;

Verklaart de eis ontvankelijk en verder beslissend enz...

HOF VAN BEROEP TE GENT

1e Kamer. — 19 November 1948.

Voorzitter : M. De Brabandere.

Raadsheren : M.M. Maraite en Verougstraete.

Eerste advocaat-generaal : M. Vermeulen.

Epuratie. — Toetreding tot een partij. — Opheffing van het verval van rechten bij toepassing van de wet van 14 Juni 1948.

Ook wanneer de toetreding tot een partij, die aanleiding heeft gegeven tot plaatsing op de auditoriale epuratielijst krachtens het wetsbesluit van 19 September 1945, bewezen is in de zin van art. 2, lid 2 van de wet van 14 Juni 1948, wordt bij toepassing van deze wet de opheffing van het verval van rech-

ten onmiddellijk uitgesproken, wanneer de betrokkene geen grote activiteit aan de dag heeft gelegd.

L...

Overwegende dat L... beweert op aanraden van een genaamde M... gehecht aan de Werbestelle einde 1941 (stuk 14) of einde 1942 (stuk 16) lid geworden te zijn van het V.N.V. om te kunnen ontsnappen aan de verplichte tewerkstelling in Duitsland en een zestal maanden bij het V.N.V. gebleven te zijn, dat hij verder bekend eenmaal naar een vergadering gegaan te zijn bestemd voor de kaderleden van het V.N.V. en een vergadering bijgewoond te hebben in de Vlaamse Schouwburg;

Maar overwegende dat de naam van appellant voorkomt in een register bevattende namen van personen die een leidende rol vervuld hebben in het V.N.V. te Gent met de hoedanigheid van blokleader voor het gewest... afdeling...; dat een fiche op naam van L... teruggevonden werd op het hoofdkwartier D.M.Z.B. te Brussel, dat de naam van appellant voorkomt op een lijst inbeslaggenomen bij de « Nationaal Socialist » te Brussel als D.M.Z.B.;

Dat het derhalve genoegzaam bewezen is dat appellant in 1941 of 1942 tot het V.N.V. is toegetreden in de zin vereist door art. 2, 2° der wet van 14 Juni 1948;

Overwegende dat echter uit het onderzoek niet blijkt dat L... een grote activiteit aan de dag heeft gelegd, dat geen bepaalde feiten te zijnen laste aangehaald worden.

Om deze redenen :

Het Hof gelet op artikel 14 der wet van 15 Juni 1935, toepassing makende van de wet van 14 Juni 1948, ontvangt het beroep, verklaart het gedeeltelijk gegrond, dienvolgens zegt dat de vervallenverklaring door het vonnis a quo bevolen vanaf heden geen uitwerking meer zal hebben, zegt derhalve dat de naam van appellant op datum van heden zal worden geschrapt van de lijst bij art. 4 B.W. 19 September 1945, kosten van beide instanties ten laste van appellant...

HOF VAN BEROEP TE GENT

5 Mei 1948.

Voorzitter : M. Van Wetter.

Raadsheren : M.M. Belpaire en Van Wallegghem

Advocaat-generaal : M. Vermeulen.

Pleiter : M. Hoste (Brugge).

Scheiding van goederen. — Wanorde der zaken van de man : veroordeling wegens economische collaboratie. — Begrip huwelijksgoed in art. 1443 B.W. — Bedrieglijk opzet mag niet worden verondersteld.

Een veroordeling van een « collaborateur » tot het betalen van een zware boete en een hoge schadevergoeding aan de Staat, met verklaring, dat het bedrag van de « schuldige omzet » van de veroordeelde vervalt aan de Staat, heeft de wanorde van d'ens zaken ten gevolge, zodat moet aangenomen worden, dat het huwelijksgoed van zijn echtgenote in gevaar is gebracht.

Het begrip « huwelijksgoed » in art. 1443 B.W. moet ruim worden opgevat als omvattend, niet alleen de eigenlijke inbreng van de vrouw, doch ook hetgeen haar in de toekomst uit nalatenschappen mocht ten deel vallen, en zelfs haar aandeel in de gemeenschap.

Het opzet van de echtgenote om te handelen ter

bedrieglijke verkorting der rechten van een schuldeiser, i.c. de Staat, mag niet worden verondersteld. De oproeping van de dienst van het sequester bij de vereffening- en verdelingshandelingen, heeft ten doel een eventueel dergelijk opzet te vrijdelen.

J. V. t./ G. V. en Dienst van het Sequester

Overwegende dat de eis gesteld door appelante strekt tot het bekomen der scheiding van goederen;

Overwegende dat, ten onrechte, de eerste rechter deze eis als ongegrond heeft afgewezen;

Dat, immers, vaststaat dat bij een in kracht van gewijsde gegane beslissing van de militaire rechtsmacht geïntimeerde is veroordeeld geworden tot het betalen van een geldboete groot 1.400.000 frank en van een schadevergoeding groot 500.000 frank, alsmede van al de kosten van het geding, terwijl de vergelding van zijn schuldige bedrijvigheid, hetzij 5.404.336 frank, eigendom van de schatkist werd verklaard;

Overwegende dat deze veroordeling ontegensprekelijk de wanorde der zaken van geïntimeerde voor gevolg heeft, zodat dient aangenomen te worden dat het huwelijksgoed van appellante in gevaar is gebracht; dat het woord « huwelijksgoed » van art. 1443 B. W. B. in brede zin moet worden opgevat en begrijpt niet alleen de eigenlijke inbrengsten van de vrouw maar ook de gebeurlijke nalatenschappen die haar kunnen toevallen en zelfs haar aandeel in de gemeenschap;

dat, in strijd met hetgeen de eerste rechter heeft gemeend, het dan ook zonder belang is dat appelante het bewijs niet brengt enige inbreng te hebben gedaan;

Overwegende dat het opzet om te handelen met bedrieglijke verkorting van de rechten van de Staat, dat aan de appellante wordt toegeschreven door de eerste rechter, niet mag worden vermoed; dat, trouwens, de oproeping van de Dienst van het Sequester bij de verrichtingen van vereffening en verdeling juist ten doel heeft gebeurlijk dit opzet te vrijdelen;

Overwegende dat de bij artikelen 866 en volgende Wb. B. Rv. voorgeschreven formaliteiten vervuld werden;

Dat de vordering dienvolgens moet worden ingewilligd;

Om deze redenen :

Het Hof, gelet op artikel 24 der wet van 15 Juni 1935;

Gehoord in openbare terechtzitting het advies van de heer Advokaat-generaal Vermeulen;

Verleent verstek tegen de geïntimeerde alsmede tegen de Dienst van het Sequester, bij nalatigheid om te verschijnen;

Ontvangt het hoger beroep, verklaart het gegrond, doet het bestreden vonnis te niet en, opnieuw wijzende, spreekt de scheiding van goederen uit tussen de echtgenoten Gerard V... en Juliana V...;

Zegt dat appellante het vrije beheer van haar eigen goederen zal hernemen en ook zal verkrijgen het beheer van de goederen die haar in het vervolg zouden kunnen te beurt vallen;

En aangezien de wet rechtsmacht toekent aan de rechtbank van eerste aanleg van het domicilie der

partijen, verwijst de zaak naar de rechtbank van eerste aanleg te Leper, anders samengesteld voor de uitvoering van het onderhavig arrest;

Veroordeelt geïntimeerde tot de kosten van beide aanleggen;

Verklaart het onderhavig arrest gemeen aan de Dienst van het sequester, in zijn hoedanigheid van sequester der goederen van geïntimeerde.

NOOT. — Vgl. Rechtbank Brugge, 18 Februari 1947, R. W. 1946-1947, 878; Rechtbank Kortrijk, 4 Juli 1947, Tijdschrift voor notarissen, 1948, 139. Zie ook Verstrynge, De wet op de oorlogssequesters en de rechtspraak, Tijdschrift voor notarissen, 1948, 129-138.

Om de gevolgen van deze rechtspraak tegen te gaan is in het door de regering ingediende wetsontwerp dd. 29 Juli 1948 « betreffende de sequestratie en de liquidatie van de Duitse goederen, rechten en belangen, alsmede de sequestratie van de goederen van degenen aan wie misdaden of wanbedrijven tegen de uitwendige veiligheid van de staat worden te laste gelegd, en van de goederen van de verdachten », een art. 45 ingelast, luidende als volgt: « De rechtsvoordelingen leidend tot ontbinding van de huwelijksgemeenschap bestaande tussen de gesequesteerde en zijn (haar) echtgenote (echtgenoot), (...) kunnen de uitoefening, door de Dienst van zijn beheers- en liquidatiemachten niet in de weg staan ».

De opzet van de regering i.v.m. dit artikel wordt in de Memorie van Toelichting als volgt verdedigd:

« De rechtspraak van de hoven en rechtbanken kent aan de echtgenote van een wegens misdaad of wanbedrijf tegen de uitwendige veiligheid van de Staat vervolgd persoon het recht toe om, op voet van artikel 1443 van het Burgerlijk Wetboek, de scheiding van goederen te bekomen, zonder dat de Staat gerechtigd is er zich tegen te verzetten en zijn hoedanigheid van eventuele schuldeiser van de man aan te voeren.

Welnu, het ganse patrimonium van de gemeenschap staat in voor de schulden van de betichte ten opzichte van de openbare machten.

Om te vermijden dat de betichte zich in de loop of na de tegen hem ingestelde vervolgingen insolvent maakt, werd het sequestratiestelsel bij besluitwet dd. 17 Januari 1945 ingevoerd.

De sequestratie heeft niet enkel betrekking op de goederen van de betichte, doch tevens op die van de huwelijksgemeenschap bestaande tussen deze laatste en zijn echtgeno(o)t(e). Inderdaad, de gemeenschapelijke goederen moeten instaan voor de schulden van de betichte en inzonderheid voor de schadevergoedingsschulden voortvloeiend uit een wanbedrijf of een quasidelict van de man, voor zover de schadelijke daden gepleegd worden vóór de aanvraag om van goederen te scheiden.

Zodra de vrouw vergunning kreeg om, in geval van vereffening van de gemeenschap, de haar toekomende goederen over te nemen, zou ze deze kunnen vreemden en zich aldus insolvent maken.

Ten einde dergelijk manœuvre te verhinderen, heeft de Dienst staande gehouden dat de scheiding van goederen uitgesproken na de sequestratie van de goederen van de man niet aan hem kon worden tegen-gevoerd en dat hij gerechtigd was het beheer over de goederen van de ontbonden gemeenschap te behouden, niettegenstaande het vonnis waarbij de scheiding wordt uitgesproken. De meeste hoven en rechtbanken zijn deze zienswijze niet toegetreden.

Het standpunt van de gewezen beslissingen kan

worden samengevat als volgt. De inbreuken vastgesteld ten laste van de man kunnen niet aan de echtgenote aangerekend worden, haar goederen mogen dus niet onderworpen worden aan de tegen de onwaardige staatsburgers getroffen maatregelen en de wet geeft haar het recht om de gerechtelijke scheiding van goederen aan te vragen. Aan de vrouw mogen niet worden ontzegd de wettige uitwerkselen van de scheiding van goederen, zegge teruggave van het beheer en van het genot harer goederen, uitsluiting van de inbeslagneming door het sequester van deze goederen welke het aangenomen huwelijksstelsel in de gemeenschap zou hebben doen vallen, uitoefening van haar rechten van schuldeiseres en van mede-eigenares ingevolge de ontbinding van de gemeenschap.

Zo men aanneemt dat men er om bekommerd is de echtgenote te beschermen tegen de handelingen van haar man en haar in staat te stellen door de scheiding van goederen haar toekomstige goederen aan de werking van de Dienst te onttrekken, blijft het niettemin een feit dat de mogelijkheid van tegenwerping van de scheiding van goederen aan de Dienst van dien aard is dat de aan de Staat door de sequestratie verleende waarborgen gedeeltelijk zonder uitwerking worden gemaakt.

De toestand van de Dienst werd nochtans verstevigd door twee op 8 April 1948 door het Hof van Cassatie gewezen arresten.

Indien het Opperste Gerechtshof erkent dat de scheiding van goederen aan de Dienst kan tegenworpen worden, dan kent het laatstbedoelde echter ook de macht toe om de goederen van de gemeenschap, niettegenstaande de scheiding, te blijven behouden en bewaren, ter waarborging van de eventuele schuldvordering van de Staat, om reden dat de Besluitwet dd. 1 Januari 1945 afgeweken is van het gemeen recht, doordat ze de Staat waarborgen ter hand stelt, zelfs voor de inning van een tot dusver slechts eventuele schuldvordering.

De beslissing van het Hof van Cassatie schenkt tegelijk voldoening aan de Staat en aan de echtgenote te goeder trouw. Inderdaad, na de scheiding van goederen, neemt de vrouw het beheer en het bestuur van haar eigen goederen over en int de inkomsten ervan. Zij mag de goederen, welke haar onder meer door de erfenis zouden toekomen, aanvaarden en oefent eventueel haar rechten van schuldeiseres uit hoofde van de overname te haren laste van de gemeenschap uit en geniet, evenals alle schuldeisers wier schuldvordering echt en geoorloofd is, het in de besluitwet dd. 10 Januari 1946 opgenomen prioriteitsrecht. Daarentegen, wordt de sequestratie op al de goederen van de ontbonden gemeenschap gehandhaafd en behoudt de Staat de bij besluitwet van 17 Januari 1945 te zijnen laste gevestigde waarborg ongerept.

Artikel 45, dat zich door deze twee arresten van het Hof van Cassatie laat leiden, bepaalt dat de rechtsoverdrachten strekkend tot ontbinding van de huwelijksgemeenschap bestaande tussen de gesequesteerde en zijn echtgenote de uitoefening door de Dienst van zijn machten tot beheer en liquidatie niet mogen hinderen.

De vrouw mag zich niet verzetten tegen het te gelde maken door de Dienst van de goederen der gemeenschap en mag tevens de liquidatie van deze laatste door incidenten niet vertragen wat zij zonder risico zou hebben kunnen doen, daar zij volgens de termen van artikel 1483 van het Burgerlijk Wetboek slechts gehouden is tot de schulden van de gemeenschap tot het bedrag van haar emolument. »

BURGERLIJKE RECHTBANK TE ANTWERPEN

1e Kamer. — 17 December 1947.

Voorzitter: M. Bervoets.

Pleiters: Mrs. A. Meeus en Dieryck.

Sequestratie van vijandelijke goederen (W.B. 23 Augustus 1944). — Bewijslast. — Dienst van het sequester is niet derde in de zin van de Hypotheekwet.

Onroerende goederen, door de Dienst van het Sequester onder sequester gesteld, omdat die goederen volgens deze Dienst niet toebehoren aan de personen van Belgische nationaliteit, op wier naam zij gekocht en ten Hypotheekkantore ingeschreven zijn, doch in werkelijkheid eigendom zijn van onder sequester staande vijandelijke onderdanen.

Eerstbedoelde personen vorderen onttrekking van die goederen aan het beheer van voornoemde dienst en opheffing van het sequester.

Op de dienst rust de last om te bewijzen, dat de door hem genomen maatregelen vallen binnen de bevoegdheid, welke hij ontleent aan het wetsbesluit van 23 Augustus 1944 betreffende het sequester van vijandelijke vermogens.

De dienst is niet « derde » in de zin der Hypotheekwet van 1851, daar hij moet beschouwd worden als rechthebbende van de onder sequester gestelde.

Vercammen - Verachttert t / Dienst van Sequester en Zimmerman - Vercammen

Overwegende dat tweede en derde verweerders, alhoewel behoorlijk gedagvaard, geen pleitbezorger hebben aangesteld in de termijn bepaald door de wet;

Overwegende dat de inleidende dagvaarding dd. 19 December 1946, strekkende tot :

1) het onttrekken van het beheer aan de Dienst van het Sekwester, over de onroerende goederen opgesomd in de dagvaarding, waarvan aanleggers beweren eigenaar te zijn;

2) tot het verlenen der handlichting van het sequester;

Overwegende dat de onroerende goederen in kwestie, onder sequester werden gesteld bij proces-verbaal van 29 November 1946, onder volgende motivering : « onroerende goederen, op naam van » Vercammen-Verachttert (huidige aanleggers) gekocht, in feite gekocht werden met gelden en voor » rekening van de gemeenschap Zimmerman-Vercammen (onder sequester gestelden) en dat eerstgenoemde personen slechts als naamleners zijn » opgetreden »;

Overwegende dat de Dienst van het Sekwester, de onroerende goederen opeist als zijnde het eigendom der onder sequestergestelden, en niet eenvoudig als zijnde enkel onroerende goederen die onder hun contrôle stonden;

Overwegende dat het niet onnuttig lijkt volgende beschouwingen naar voren te brengen;

Overwegende dat het Rapport van de Raad, voorafgaande de Besluitwet van 23 Augustus 1944, volgende overweging doet gelden : « Il n'est même » pas indispensable que les biens soient « stricto

» sensu » la propriété d'un ressortissant d'un Etat
 » ou d'un organisme ennemi. Il suffit qu'ils soient
 » sous le contrôle ou à la disposition de ceux-ci.
 » C'est là une question de fait qui doit être résolue
 » par l'autorité qui prendra les biens sous séquestre
 » et, éventuellement, par les cours et tribunaux »;

Dat hieruit volgende gevolgtrekkingen kunnen genomen worden :

1° dat aan de Dienst van het Sequester de breedste appreciatie overgelaten wordt daar hij zich op louter feitelijke omstandigheden en toestanden steunen mag om goederen onder sequester te stellen, en zich niet hoeft te bekommeren om het effectief juridische verband dat in werkelijkheid zou bestaan tussen de onder sequester geplaatste goederen en de vijandelijke onderdanen of organismen en zelfs eventuele derde personen of organismen;

2° dat een ruime toepassing van de principes door de B. W. gehuldigd, voor gevolg heeft dat er geen rekening zou gehouden worden bij de onder sequesterstelling met de bekommernis op wien uiteindelijk de eventuele schadelijke en allerminst hinderlijke gevolgen hiervan zouden uitvallen;

3° dat de oplossing der betwistingen des te kieser is daar zij de belangen van de Staat stellen tegenover deze van het individu en dat zich dienvolgens opdringen : grote omzichtigheid en een strikte inachtneming van de beginselen zowel omtrent de billijkheid als nopens de overeenkomsten in het algemeen en de rechten spruitend uit de eigendom en het bezit;

Overwegende dat de toepassing der beginselen gehuldigd in de B. W. van 23-8-1944 nopens de ondersequesterstelling ten overstaan van deze gehuldigd op het gebied van bescherming van het eigendomsrecht des te delikater wordt daar waar de beweerde benadeelden geen « vijanden » maar maar wel onderdanen van de Belgische Staat zijn;

Overwegende dat, zo de maatregel van onder sequesterstelling betwist wordt, het aan de Dienst van het Sequester behoort te bewijzen dat de door hem genomen maatregel wel degelijk valt onder toepassing der hem door de B. W. van 23 Augustus 1944 verleende bevoegdheid; dat de bewijslast op hem rust;

Overwegende in casu, dat uit de voorgebrachte stukken, en nl. de notariële akten alsmede de inschrijvingen ten hypotheekkantore, zou dienen te blijken dat aanleggers eigenaars zijn der ondersequestergestelde goederen « erga omnes »;

Dat de rechtsleer aanneemt dat zelfs degene die als naamlener (prête-nom) zou zijn opgetreden bij de aankoop van een onroerend goed, een eigenaar is erga omnes en geldig over het goed kan beschikken; (rf. Rép. prat. V° Hypothèques n° 354);

Overwegende dat de Dienst van het Sequester echter dient te worden aangezien niet als een derde in de zin der wet van 16 December 1851, maar wel als de rechthebbende van de ondersequester gestelde, daar hij hem onmiddellijk opvolgt in zijn rechten en verplichtingen (cf. Cass. 25-4-1929, Pas. I, 167);

Overwegende dat de Dienst van het Sequester, waar hij zich steunt op het werkelijke eigendomsrecht van de onder sequestergestelden over de ge-

sequestreerde onroerende goederen, in gebreke blijft hiervan een afdoende bewijs te leveren;

Dat hij het bestaan zou dienen te leveren van een geheime overeenkomst tussen hem en de aanleggers nopens het eigendomsrecht, wanneer deze enkel voor zijn rekening en met zijn gelden de onroerende goederen zouden hebben aangekocht, of minstens het bewijs dat de onder sequester gestelde werkelijk de nodige speciën ter beschikking heeft gesteld van de aanleggers;

Overwegende dat bij gebreke dezer positieve bewijzen de Dienst van het Sequester inbrengt dat aanleggers niet over de nodige financiële middelen beschikten om de aankopen te doen en aan de Fiscus zouden toegegeven hebben dat het geld voor de aankopen voortkwam van een derde (stuk 2 van dossier Dienst van Sequester, zijnde brief van Controleur der Belastingen);

Overwegende dat aan dit schrijven, wegens zijn vaagheid, weinig bewijskracht kan gehecht worden, voor wat de juiste verklaringen van aanleggers betreft, nopens de herkomst der gelden, en in elk geval daarvoor nog niet het bewijs geleverd is dat « de derde » waarop gezinspeeld, wel degelijk de ondersequester gestelde, is;

Overwegende dat de Dienst van het Sequester, nog aanvoert dat de echtgenote van de onder sequester gestelde Zimmerman, de huishuren ging innen en huishuurboekjes aftekende; dat het echter blijkt uit een verslag der Politie van Borgerhout dat de gelden geïnd werden, zowel door aanlegger, als door diens echtgenote, dewelke vaak bijgestaan werd door haar enige dochter, nl. echtgenote Zimmerman; dat zich echter nooit de onder sequestergestelde heeft aangeboden; dat de huishuurboekjes afgetekend werden onder de naam « M. Vercammen » en niet als echtgenote Zimmerman;

Overwegende dat uit dit verslag blijkt dat de huurgelden wel degelijk werden geïnd en ontvangen door de aanleggers, zijnde echtelieden Vercammen, en dat wanneer de echtgenote Zimmerman optrad, zij zulks deed in bijstand en voor rekening van gezegde personen;

Overwegende dat de onder sequestergestelde goederen aangekocht werden respectievelijk 11 December 1940 (110.000 fr.); 9-1-1941 (500.000 fr.) en 12-5-1942 (306.000 fr.);

Dat aanleggers beweren dat Zimmerman niet over de geldelijke middelen beschikte om deze aankopen te doen, zich hierbij steunende op volgende argumenten :

1°) dat Zimmerman nog in 1938 machines voor de uitbating zijner zaak aankocht op krediet;

2°) dat hij op 10 Mei 1940 door de Belgische Overheid geïnterneerd was en slechts te Antwerpen terugkeerde in Juli 1940;

3°) dat hij als meestergast gewerkt heeft in een worstenfabriek van Februari 1941 tot Juni 1942;

Dat het hem onmogelijk was op een zo korte tijd (de 2 eerste aankopen voor een totale waarde van 610.000 fr. reeds geschied zijnde voor einde Januari 1941), een zo aanzienlijke winst te verwezenlijken door de uitbating zijner zaak;

Overwegende dat uit dit alles blijkt dat de door de Dienst van het Sequester ingeroepen redenen tot

onder sequesterstelling der kwestieuze onroerende goederen als niet voldoende bewezen voorkomt en het dienvolgens past gezegde maatregel op te heffen;

Om deze redenen :

De Rechtbank,

Alle verdere en andere besluiten verwerpende;

Rechtdoende op tegenspraak ten overstaan van aanleggers en eerste verweerder, en bij verstek ten overstaan van tweede en derde verweerders;

Machtigt vrouw Maria Vercammen echtgenote Zimmerman, om in rechte te treden;

Verklaart de eis ontvankelijk en gegrond;

Dienvolgens verleent handlichting van het sequester dragende op de hiernavolgende onroerende goederen (.....);

Zegt voor recht dat het beheer over deze goederen onttrokken is aan eerste verweerder en dat aanleggers er de vrije beschikking zullen over terugnemen;

Veroordeelt verweerders solidairlijk tot de kosten;

Geeft akte aan aanleggers van hun voorbehoud tegenover eerste verweerder, alsmede van hun schatting van het geding;

Zegt dat er geen aanleiding bestaat het vonnis uitvoerbaar te verklaren spijs alle verhaal en zonder borg.

NOOT : Men vergelijke : Mr. J. Verstrynge, De wet op de oorlogsequesters en de rechtspraak, Tijdschrift voor Notarissen, 1948, 129-138, en de aldaar aangehaalde literatuur en jurisprudentie.

BURGERLIJKE RECHTBANK VAN GENT

8 Juli 1948.

Voorzitter : M. Struye de Swielande.

O.M. : M. Van Hauwaert.

Sequestratie (W.B. 17 Januari 1945). — **Omvang van de onbekwaamheid van de gesequestreerde t.a.v. rechtshandelingen ?**

De wetsbesluiten van 23 Augustus 1944 en 17 Januari 1945 hebben de onbekwaamheid van de gesequestreerde uitsluitend beperkt tot rechtshandelingen t.a.v. de onder sequester gestelde goederen. Hij is bekwaam om een vordering in te stellen tegen de dienst van de Directe belastingen.

Cornelis t / Ministerie van Financiën en dienst van het sequester.

Overwegende dat het Ministerie van Financiën, Dienst der directe belastingen, aan Ph. Cornelis een dwangbevel betekend heeft wegens achterstallige belastingen over de dienstjaren 1944 en 1946 (navord. 1944); dat bij gebrek door Cornelis zijn schulden tegenover de Staat te kwijten, de ontvanger der belastingen door het ambt van de Rijksdeurwaarder overgegaan is tot het beslag bij uit-

voering van de roerende goederen van belanghebende;

Overwegende dat Cornelis aan de Rechtbank vraagt dat er niet zou overgegaan worden tot de verkoping van de aangeslagen goederen gezien deze het voorwerp maken van een geding tussen hem en zijn vroegere vennoot Mallems;

1° Over de onregelmatigheden van het bevel : (zonder belang);

2° Over de ontvankelijkheid van de eis ten aanzien van tweede verweerder;

Overwegende dat eiser niet allen de heer Ontvanger der belastingen gedagvaard heeft maar ook de diensten van het sekwester in zake heeft geroepen; dat er dient nagegaan te worden of deze eisen ontvankelijk zijn;

Overwegende dat de Dienst van het Sekwester zich naar de wijsheid van de Rechtbank gedragen heeft in zijn eerste besluiten en daarna de niet ontvankelijkheid van de vordering van eiser opgeworpen heeft;

Overwegende dat het vaststaat dat het patrimonium van Cornelis onder sekwester werd gesteld en de Rechtbank moet oordelen of tengevolge hiervan eiser, uit eigen beweging, de bevoegdheid nog heeft een schuldeiser te dagvaarden teneinde een gerechtelijke uitvoering te horen verbieden;

Overwegende dat noch de besluitwet van 23 Augustus 1944, noch deze van 17 Januari 1945 de volstreckte onbekwaamheid van de gesequestreerde voorziet; dat de uitwerking van het onder sekwester stellen terug wordt gebracht tot een onvolmaaktheid beperkt door de wet tot de rechtsdaden gedaan door gesequestreerde aangaande uitsluitelijk zijn onder sekwester gestelde goederen (zie studie van Refer. De Backer, Quelques questions en matière de séquestre Jur. Comm. Brux. 1947, bl. 253 en volg. en onder meer bl. 264, 265 en 266); dat hier, in casu, eiser gebruik heeft gemaakt van de bekwaamheid die hem niet door de wet ontnomen werd en dat zijn vordering als ontvankelijk voorkomt (Rechtb. Koophandel Brussel, 29 October 1947, J. C. Brux. 1948, bl. 40);

3° Ten gronde : (zonder belang);

Om deze redenen :

De Rechtbank, gelet op de artikelen 2, 37 en 41 der wet van 15 Juni 1935;

Gehoord de heer Van Hauwaert, Substituut Procureur des Konings in zijn eensluidend advies, alle andere en strijdige besluiten van de hand wijzende;

Rechtdoende op tegenspraak, verklaart de eis van Cornelis Ph. ontvankelijk doch ongegrond; enz.

NOOT : Vgl. vonnis R.v.K., Gent, 24 Juni 1948.

Vlaamse Juristen

Abonneert U op het
RECHTSKUNDIG WEEKBLAD

RECHTBANK VAN KOOPHANDEL TE GENT

3e Kamer. — 24 Juni 1948.

Voorzitter : M. Reyniers.

Rechters : M.M. Overfeldt en Van Hoorebeke.

Referendaris : M. Cloquet.

Pleiters : Mrs. Thery en Van Durme.

1. Sequestratie (W.B. 17 Januari 1945). — Bekwaamheid van de gesequesteerde t.a.v. rechtshandelingen ? — Taak en doel van de dienst van het sequester. — Ontvankelijkheid van rechtsvorderingen tegen gesequesteerde. — Dienst van het sequester geen derde in de zin van art. 1. hypotheekwet.
2. Bevoegdheid van de Rechtbank van Koophandel. — Allo geschillen tussen vennoten.

1. Uit de wetsbesluiten van 23 Augustus 1944 en 17 Januari 1945 en uit het daaraan voorafgegane verslagen blijkt, dat de gesequesteerde ten aanzien van zijne onder sequester gestelde goederen nog rechtshandelingen kan verrichten, die geldig kunnen zijn tussen partijen doch niet kunnen worden tegengeworpen aan de Dienst van het sequester. Ofschoon naar algemene rechtsregelen de sequestratie van goederen de bekwaamheid van de eigenaar niet aantast, is dat anders bij het sequester krachtens voornoemde wetsbesluiten, zoals blijkt uit de bewoordingen van de verslagen, zij het ook dat de aldus in het leven geroepen onbekwaamheid alleen bestaat wat betreft rechtshandelingen van zuiver vermogensrechtelijke aard en uitsluitend ten aanzien van hem, tegen wie die rechtshandelingen niet kunnen worden ingeroepen, d.i. de Dienst van het sequester.

Bedoelde onbekwaamheid betreft zowel gerechtelijke als buitengerechtelijke handelingen. De wetsbesluiten belasten de Dienst van het sequester met de uitoefening van de rechten van de gesequesteerde, hetgeen insluit het vermogen om in rechten te staan, wat betreft die rechten en uitsluit de bekwaamheid van gesequesteerde om zulks te doen. Het doel van het sequester is de insolventie van de gesequesteerde te voorkomen, o.a. te verhinderen dat hij door bedrog of samenspanning met derden zijn vermogen zou doen verminderen, welk gevaar vooral zou bestaan, indien gesequesteerde als partij in een geding kon optreden.

Bij één en het zelfde exploit kan niet gevorderd worden de veroordeling van de Dienst van het sequester en een veroordeling van de gesequesteerde, die niet aan de Dienst zou kunnen worden tegengeworpen; hier ontbreekt immers de verknoktheid, die vereist is voor het instellen van vorderingen tegen twee of meer verschillende personen bij één dagvaarding.

Bedoelde onbekwaamheid is betrekkelijk, daar zij alleen bestaat tegenover de Dienst van het sequester; zij mag dus niet ambtshalve door de rechter worden toegepast, doch moet door de Dienst worden ingeroepen. Daar de Dienst in dit geding beroep heeft gedaan op de onbekwaamheid van de gesequesteerde, wordt de tegen laatstgenoemde ingestelde vordering niet-ontvankelijk verklaard.

De Dienst van het sequester is niet derde in de zin van de hypotheekwet, daar hij in de plaats treedt van de gesequesteerde.

2. De Rechtbank van Koophandel is bevoegd kennis te nemen van alle geschillen tussen vennoten, ook wanneer zij betreffen de nietigverklaring van de overeenkomst, waarbij de vennoten de vennootschap

vereffend hebben, onverschillig of de activa van de vennootschap al dan niet onroerende goederen omvatten.

Mallems t. / Cornelis en Dienst van het sequester.

Overwegende dat eiser met eerste gedaagde in 1928 een feitelijke vennootschap had gesticht de welke op 8 Oogst 1941 door de vennoten ontbonden werd;

Overwegende dat de goederen van eerste verweerder na de bevrijding onder sequester werden gesteld;

Overwegende dat de vordering voornamelijk er toe strekt te horen zeggen voor recht dat de overeenkomst van verdeling van de vennootschap Mallems en Cornelis, van 8 Oogst 1941, alsook de akten van verdeling-afstand verleden door Notaris Fobe te Gent, de 11 April 1942 en 1 Juni 1942, vernietigd zijn met terugwerkende kracht wegens zedelijke dwang of wegens benadeling van meer dan een vierde;

Overwegende dat de aanvraag ingeschreven werd ten kantore van de hypotheeken te Gent en te Denendermonde in de rand van voormelde akten van 11 April en 1 Juni 1942.

Wat betreft de ontvankelijkheid van de vordering ten aanzien van eerste verweerder :

Overwegende dat de Dienst van het Sequester, tweede verweerder, de niet-ontvankelijkheid van de vordering opwerpt in zover zij tegen eerste verweerder werd ingesteld;

Overwegende dat de besluitwet van 17 Januari 1945, hier toepasselijk, luidens de bewoordingen van het voorafgaande verslag aan de Regent aan de gesekwestreerde het recht ontnemt om over zijn goederen te beschikken;

Overwegende dat het blijkt uit de besluit-wet van 23 Oogst 1944 en uit het verslag aan de Raad van de Ministers, dienende als memorie van toelichting — hieromtrent ook ter zake toepasselijk — dat de gesekwestreerde ten aanzien van zijne onder sequester gestelde goederen nog rechtsdaden mag stellen welke tussen partijen geldig kunnen zijn, doch dat deze daden tegenover de Dienst van het Sequester niet tegenstelbaar zijn;

dat voormeld verslag zulke rechtsdaden « nietig » noemt ten aanzien van de Dienst;

Overwegende dat bedoelde « niet tegenstelbaarheid » in tegenstelling met wat gebeurt voor andere niet tegenstelbare daden, hierdoor gekenschetst wordt dat er voor de gesekwestreerde geen middel bestaat om door zich zelf aan de « niet tegenstelbaarheid » een einde te stellen (Vergl. Bastian, Essai d'un théorie générale de l'innoposabilité, Sirey, 1929);

Overwegende dat het feit rechtsdaden niet te kunnen stellen die volkomen geldig zijn of waarvan het bestaan aan eenieder niet kan tegengeworpen worden, een onbekwaamheid sticht, al bestaat bewuste onbekwaamheid slechts ten aanzien van de Dienst en alleen voor de duur van het Sequester, en al betreft zij enkel de daden met zuiver patrimoniaal karakter en niet deze waarin de rechten

van de persoonlijkheid betrokken zijn of minstens gemengd zijn (zoals bijv. in een vordering tot scheiding van goederen);

Overwegende dat het onder sequester stellen van goederen, in gemeen recht, de bekwaamheid van de eigenaar van deze goederen niet vermindert;

dat «het derhalve onontbeerlijk» aan de wetgever leek te verklaren dat... «alle daden betreffende de onder sequester gestelde goederen aan de »Dienst van het Sequester niet kunnen worden »tegengeworpen» (Verslag aan de Raad van de Ministers);

dat deze bewoordingen duidelijk aantonen dat de wetgever van het gemeen recht heeft willen afwijken wat betreft de invloed van het sequester op de bekwaamheid van de gesekwestreerde en hier een onbekwaamheid heeft willen stichten;

Overwegende dat bedoelde onbekwaamheid zowel de gerechtelijke als de buitengerechtelijke daden betreft;

dat de besluit-wetten inderdaad daaromtrent geen onderscheid maken;

dat zij uitdrukkelijk de Dienst belasten de rechten van de gesekwestreerde uit te oefenen hetgeen het vermogen insluit in rechte te staan om dezelfde rechten voor de Rechtbanken te doen gelden en te verdedigen;

dat de wetgever gewis de Dienst niet zonder voorbehoud met voormelde uitoefening van de rechten van de gesekwestreerde zou belast hebben indien de gesekwestreerde zelf eveneens het vermogen behield in rechte op te treden waar de Dienst reeds optreedt als in zijne plaats gesteld;

Overwegende dat het Sequester voor doel heeft de insolventie van de gesekwestreerde te voorkomen, en onder andere te vermijden dat hij zijn patrimonium zou verminderen door bedrog of samenspanning te plegen met derden welke zich valselyk als zijne schuldeisers zouden aangeven;

Overwegende dat zulk gevaar evenwel en zelfs vooral bestaat ter gelegenheid van de rechtsgedingen;

dat het onjuist is te beweren dat het volstaat om dit gevaar te keer te gaan dat de Dienst in het geding geroepen worde, wijl hij, juist in de veronderstelling van gepleegd bedrog, meestal niet bij machte zal zijn dit bedrog te bewijzen;

Overwegende dat deze die bij een zelfde exploit tegen de Dienst en tegen de gesekwestreerde handelt, tot hetzelfde einde, daardoor impliciet vraagt dat de uitspraak tegen de gesekwestreerde ook tegenover de Dienst tegenstelbaar zou zijn;

dat het overigens niet geldig zou wezen bij een zelfde exploit enerzijds de veroordeling van de Dienst te vragen en anderzijds een tegenover de Dienst niet tegenstelbare veroordeling van de gesekwestreerde tot hetzelfde te vorderen, dat inderdaad het instellen van een geding bij een zelfde exploit tegen twee of meer personen niet geldig is tenzij er minstens verknochtheid bestaat tussen de aanvragen tegen de verschillende gedaagden gericht (Cass. 17 Maart 1932, Pas. 1932-I-112; Luik, 30 Januari 1925, Jur. Liège, 1925, 67);

Nu, dat zo de aanvraag tegen de gesekwestreerde van meet af aan beschouwd wordt als tegenover de

Dienst niet tegenstelbaar, er geen verknochtheid kan bestaan vermits de beslissing over bewuste aanvraag bij definitie zonder invloed zou zijn op de beslissing van de aanvraag tegen de Dienst ingesteld;

Overwegende dat mocht de gesekwestreerde in rechte staan nevens de Dienst en tegen dezes wil, hij bij machte ware zonder dat de Dienst zich daartegen zou kunnen verzetten, over zijne rechten te beschikken bij wijze van bekentenis, van inwilting, van afstand van een verjaring, van opdracht of van terugwijzing van de beslissende eed, van antwoord of van weigering om te antwoorden op een verhoor over feiten en vraagpunten, hetzij nog met beroep aan te tekenen of met te weigeren zulks te doen wanneer de Dienst de tegenovergestelde houding nodig zou achten;

dat de ingestelde «niet tegenstelbaarheid» in zulke voorwaarden volkomen ondoeltreffend en ontzenuwd zou wezen telkens de Dienst het bewijs van een gepleegd bedrog zou missen wanneer nochtans de besluit-wetten geenszins de «niet tegenstelbaarheid» onderwerpen aan het voorbrengen van zulk bewijs;

Overwegende dat de vordering ingesteld tegen een rechtsonbekwame niet ontvankelijk is;

dat men vergeefs zou opwerpen dat het voldoende moet wezen de Dienst vrij te laten vóór elke door de gesekwestreerde in rechte gestelde daad te verklaren dat hij bedoelde daad al dan niet tegenover hem tegenstelbaar beschouwt;

dat de besluit-wet inderdaad de besproken «niet tegenstelbaarheid» niet onderwerpt aan een voorafgaandelijke en uitdrukkelijke verklaring van de Dienst nopens elkeen van de kwestieuze daden;

Overwegende dat hogervermelde beschouwingen wel de gevaren aantonen welke in de stelling van de ontvankelijkheid zouden opgelopen worden door de uitvoering van de opdracht van de Dienst, doch dat men integendeel het nut van dezelfde stelling niet inzielt wat betreft de belangen van de gesekwestreerde;

dat zo deze laatste zinnens is een ander standpunt te verdedigen als dit van de Dienst, zulks het wantrouwen van de Dienst kan verrechtvaardigen;

dat zo de gesekwestreerde integendeel, zinnens is hetzelfde standpunt aan te nemen, dat hij daartoe de Dienst gemakkelijk kan inlichten en bijstaan zonder in persoon ter zake geroepen te worden;

dat hij overigens in hetzelfde geval de Dienst aansprakelijk kan maken voor de fouten welke de Dienst zou begaan in het handhaven van zijne rechten voor het gerecht;

Overwegende dat de «niet tegenstelbaarheid» van de daden van de gesekwestreerde en zijne daarmee in verband zijnde onbekwaamheid betrekkelijk zijn, en niet van ambtswege door de Rechtbank doch uitsluitend door de Dienst mag opgeworpen worden;

dat bedoelde onbekwaamheid tot de bescherming strekt van de opdracht van de Dienst dewelke weliswaar de openbare orde raakt, doch dat de besluit-wet de rechtsdaden zelve van de gesekwestreerde niet beschouwt als tegen de openbare orde gesteld,

vermits bedoelde daden tussen partijen geldig kunnen zijn;

dat de Dienst derhalve aan het tegenwerpen van de «niet tegenstelbaarheid» mag verzaken en alleen bevoegd is om daarover te oordelen;

Overwegende dat zo de Dienst, ter zake geroepen, definitief verstek doet of de exceptie niet opwerpt, de niet onvankelijkheid gedekt wordt;

dat, integendeel de vordering niet ontvankelijk moet verklaard worden indien, zoals in onderhavig geval, de Dienst deze exceptie tegenwerpt;

Wat betreft de bevoegdheid :

Overwegende dat eiser bij notariële akten van 11 April en van 1 Juni 1942 aan Philémon Cornelis onroerende goederen heeft afgestaan;

dat, in tegenstrijd met wat door de Dienst van het Sequester wordt beweerd de bewoordingen van het inleidend exploit duidelijk aantonen dat eiser de nietigheid vordert van deze verkopen als makende deel van de enige tussen vennoten afgesloten overeenkomst tot vereffening en verdeling van het actief hunner vennootschap;

Overwegende dat voormelde onroerende goederen ongetwijfeld deel maakten van het maatschappelijk actief;

dat het inderdaad niet betwist is geworden en overigens inzonderheid wat betreft hiernavermelde punten sub 2° en sub 4°, bewezen is door de ter zake voorgebrachte bescheiden :

1°) dat de prijs van kwestieuze goederen in 1933 en 1937 door de kas van de vennootschap werden betaald;

2°) dat zij steeds ingeschreven werden als bestanddeel van het actief in de jaarlijkse balansen van de vennootschap;

3°) dat de gronden te Waasmunster aangekocht werden om er de gronden voortkomende van de baggerwerken van de firma Mallems en Cornelis op te spuiten en de gronden gelegen te Terdonck om te dienen als depot voor het materieel van de firma;

4°) dat de overeenkomst van vereffening-afstand, van 8 Oogst 1941, de tussenkomst voorziet van een Notaris, hetgeen aanwijst dat de vennootschap onroerende goederen bezat dewelke geen andere kunnen zijn dan de kwestieuze goederen;

Overwegende dat de Dienst van het Sequester opwerpt dat de vennootschap een eigen en zelfstandige individualiteit uitmaakte zodat zij tegenover de Dienst — die beweert hier als derde te moeten beschouwd worden — niet zou mogen aangezien worden als zijnde eigenares geweest van onroerende goederen welke op haar naam nooit werden ingeschreven ten kantore van de Bewaarder van de Hypotheken;

doch, dat deze stelling niet kan bijgetreden worden;

dat de Dienst in de plaats van de gesekwestreerde is gesteld en niet als een derde mag beschouwd worden ten aanzien van de daden door de gesekwestreerde gesteld vóór het onder sequester stellen van zijn goederen;

dat het bestaan van de rechtspersoonlijkheid ten behoeve van een feitelijke vennootschap niet ver-

ondersteld wordt in de verhoudingen tussen de vennoten;

dat alleen de derden gebeurlijk het recht hebben naar gelang zij het verkiezen, zulke vennootschap al dan niet als een rechtspersoon te aanzien;

Overwegende dat de Rechtbank van Koophandel bevoegd is om kennis te nemen van alle betwistingen tussen vennoten, ook wanneer de betwisting de nietigverklaring beoogt van de overeenkomst waarbij de vennoten hunne vennootschap hebben vereffend en onverschillig of het verdeeld actief al dan niet onroerende goederen omvatte;

Ten gronde :

(zonder belang);

Om deze redenen :

De Rechtbank;

Makende melding dat...;

Wijzen van de hand alle andere, meer omvattende of tegenstrijdige besluiten;

Verklaart de vordering niet ontvankelijk ten aanzien van Philémon Cornelis, eerste verweerder, en integendeel ontvankelijk ten aanzien van tweede verweerder, Dienst van het Sequester, en vooraleer ten gronde te beslissen, (zonder belang).

NOOT : Vgl. Rechth. Hasselt, 3 Juli 1946, R. W. 1946-1974, 754; Rb. v. Koophandel, Antwerpen, 29 October 1946, R. W. 1946-1947, 632; Rechtbank Antwerpen, 24 Januari 1947, R. W. 1946-1947, 818; Rb. v. Koophandel Gent, 13 Februari 1947, R. W. 1946-1947, 756; Rb. Hasselt, 27 Februari 1947, R. W. 1946-1947, 1201; Rechth. van Koophandel Aalst, 28 October 1947, R. W. 1947-1948, 643; Rb. van Koophandel St Niklaas, 30 Maart 1948, R. W. 1947-1948, 1122.

Zie ook J. Verstrynge, De wet op de oorlogssequesters en de rechtspraak, Tijdschrift voor Notarissen, 1948, 129 e.v.

VREDEGERECHT TE BEVEREN-WAAS

1 Juni 1948.

Vrederechter : M. Verhofstede.

Pleiters : Mrs. Lebacqz en Hernould.

Pacht. — Opzegging door eigenaar. — Werking van de opzegging ten gunste van de erfgenamen van de inmiddels overleden eigenaar.

De opzegging van het verpachte goed door de — inmiddels overleden — eigenaar teneinde het zelf in bedrijf te nemen, werkt ook ten gunste van zijn enige erfgename, die samen met hem onder één dak woonde.

De afwijking van artikel 1122 B. W. in de wetgeving op de landpacht moet beperkt worden uitgelegd.

Wed. Alexander-De Groof t/ Van Raemdonck-Devyver.

Aangezien de eis er toe strekt, wegens de redenen vermeld in hoger genoemde dagvaarding, om de opzegging van 21 December 1945, door deurwaarder J. Caestecker, voor het perceel zaailand, gelegen te Melsele, wijk Jan Volckerikhoek, gekend ten kadaster Sectie D Nr 1264, groot één Ha. 8 a. en 60 ca., goed en geldig te verklaren; dienvolgens de verweerder te veroordelen om dit land te ontruimen en te verlaten

en ter vrije beschikking te stellen van aanlegster, en bij niet naleving van deze verplichting, haar te machtigen hem te laten uitdrijven door de eerste daartoe aangezochte deurwaarder, met de zijnen en allen en alles wat er zich mocht op bevinden; hem bovendien te veroordelen tot een schadevergoeding van 200 frank voor onrechtmatige bewoning van af de datum van het vonnis;

Hem te verwijzen in de kosten; dit alles bij vonnis uitvoerbaar niettegenstaande alle verhaal en zonder borg;

Aangezien de genaamde Frans De Groof op 21 December 1945, als eigenaar van het kwestieuze perceel grond, een opzegging liet betekenen aan de verweerder tegen 24 December 1947;

Aangezien Frans De Groof overleden is op 7 April 1947 en als enige erfgename heeft achtergelaten zijn zuster, Bernadine Philomena De Groof, aanlegster, die samen met hem onder hetzelfde dak woonde;

Aangezien de verweerder opwerpt dat, vermits de gene die de opzegging gedaan heeft voor eigen gebruik, intussen overleden is, het voordeel van die aanzegging niet kan overgaan op de erfgenamen van de vroegere eigenaar;

Aangezien de rechtspraak algemeen heeft aangenomen, en terecht, dat de aankoper van een landeigendom niet kan genieten van de opzegging voor eigen gebruik, die de verkoper liet betekenen; dat immers juist deze verkoop op afdoende wijze uitwijst, dat de opzegging niet gedaan werd voor eigen gebruik, maar eerder uit gewoon winstbejag;

Aangezien de wetgeving op de landpacht strikt dient uitgelegd te worden en de afwijking van de bepalingen van artikel 1122 B.W. op zijn minst moeten herleid worden;

Aangezien aanlegster als algemene erfgename de persoon van de erflater in zijn volheid van rechten en verplichtingen voortzet, temeer nog dat zij met hem samenwoonde en een gezin vormde (Kluyskens: Verbintenissen, blz. 61-62);

Aangezien in die omstandigheden dan ook mag aanvaard worden dat zij in de rechten van haar overleden broeder treedt en gerechtigd is het goed voor eigen gebruik te bewerken;

Aangezien de verweerder nochtans te goeder trouw in het bezit is gebleven van het perceel land; dat het omwille van de omstandigheden gepast is dat de opzegging slechts zijn uitwerkselen zou hebben tegen 24 December aanstaande;

Om deze redenen:

Wij, Vrederechter, rechtsprekende in de Nederlandse taal, op tegenspraak en in eerste aanleg; alle verdere en tegenstrijdige besluiten verwerpende; verklaren de opzegging van 21 December 1945 hoger vermeld goed en geldig;

zeggen nochtans dat hij zijn uitwerkselen slechts zal hebben tegen de 24 December 1948;

Veroordelen dienvolgens verweerder, enz.

BIBLIOGRAPHIE

Het morele en juridische aspect van de Repressie, uitgegeven door Hernieuwen. — Uitgaven Roeselare 1948. — In opdracht van het Mannenverbond voor Katholieke Actie in het Bisdom Brugge.

Deze brochure van 39 bladzijden is waarschijnlijk de meest volledige en bevattelijke uiteenzetting die het groot publiek wordt aangeboden nopens een probleem dat zonder twijfel het neteligste en tevens aanzienlijkste vraagstuk is waarmee ons land op het

binnenlands politiek plan heeft af te rekenen.

Zij behandelt deze kwestie methodisch en zakelijk in volstrekte objectiviteit zowel van juridisch als van moreel standpunt en alhoewel het duidelijk en trouwens logisch is dat zedelijke en sociale preoccupaties aan de grond van deze studie liggen zowel als zij haar tot doel strekken, verleent, naar onze mening, de bekommernis tot een pertinente juridische afrekening met de meeste repressieproblemen, aan dit essay zijn hoofdzakelijk gezag. Wij zijn daarom geneigd enigszins te betreuren dat deze afrekening de ontwikkelde leek misschien nogal indigest zal voorkomen en tevens tamelijk zwaar op de hand, terwijl daarentegen de morele bedenkingen niet altijd consistent uitvallen.

In haar inleiding bespreekt de brochure de noodzakelijkheid van de repressie, de normen die in acht hadden moeten genomen en hoe zij hadden moeten toegepast. Zij bespreekt vervolgens de wettelijkheid van de regering te Londen en de wetgeving waarop de repressie berustte, zoals zij zich ontwikkeld heeft vóór, tijdens en na de vijandelijkheden. Zij laat daarbij niet na, aan de hand van een uitgelezen rechtspraak, de modaliteiten der repressie te toetsen aan de algemene principes van Grondwet, strafrecht, wet en billijkheid. In een besluit overziet zij de feitelijke toestand op het sociale plan zoals hij tot nog toe door de epuratie werd geschapen en somt zeer volledig en zakelijk de evidente tekortkomingen op waaraan de repressie is mank gegaan. Tenslotte aarzelt zij niet een reeks onmiddellijke maatregelen aan te bevelen w. o. de afschaffing der uitzonderingsbepalingen in de gewone wetten en het stopzetten van de uitvoering der doodstraffen terwijl zij aandringt op de studie van de « geestelijke inschakeling der « incivieken » in de normale gemeenschap ».

Het is een onomstootbaar feit dat de politieke repressie na de tweede wereldoorlog in alle landen van Europa een mislukking is geworden. Nochtans waren haar modaliteiten verschillend van land tot land. De kritiek waaraan zij nu onderhevig is houdt, naar ons gevoelen, met deze vaststelling niet voldoende rekening. Het komt ons voor dat de mislukking der repressie al te vaak gezocht wordt in omstandigheden, vooroordelen en ressentimenten van nationale aard die ontegensprekelijk hun rol gespeeld hebben maar in laatste instantie niet afdoende blijken om deze mislukking in sociologisch opzicht volledig te verklaren.

De grote verdienste van de brochure die voor ons ligt bestaat erin een evenredige aandacht te besteden aan het juridische en aan het sociale probleem der repressie. Zij heeft aangetoond dat de miskenning van een der belangrijkste principes van het strafrecht nl. de finaliteit der sociale herinschakeling, voor het goed verloop der repressie fataal geworden is. Het zou waarschijnlijk interessant geweest zijn indien de schrijvers niet slechts met de onmiddellijke juridische vraagstukken der repressie hadden afgerekend maar tevens met enkele kernproblemen die nog steeds niet uit de weg zijn geruimd. Daar bestond nochtans aanleiding toe o.a. waar de auteurs schrijven: « De verzwarende van straffen voor politieke misdrijven in strijd met de eeuwenoude geest van onze wetgeving... » (p. 30). Inderdaad het probleem of de misdrijven tegen de veiligheid van de staat van politieke aard zijn, dateert niet van tijdens de tweede wereldoorlog. Een wetsontwerp van 1895 had de vraag reeds ontkenkend beantwoord en de meeste hedendaagse auteurs zijn in een of andere zin dezelfde mening toegedaan (cfr. H. Bekaert, J. Dautricourt en Rodière). Nochtans staat of valt hiermee een groot deel

der op de repressie uitgebrachte critiek en enige pertinente overwegingen op dit punt waren zeker niet overbodig geweest.

Overigens bestaat er alle aanleiding toe zich over de resultaten van deze studie te verheugen en niemand zal aarzelen de auteurs geluk te wensen om de ernst en de bezinning waarmee zij een probleem behandeld hebben dat de gevaarlijkste nationale kanker uitmaakt die ons land sinds zijn bestaan bedreigt.

H. W.

BALIELEVEN

VLAAMSE CONFERENTIE BIJ DE BALIE TE ANTWERPEN

Vergadering van 11 Februari 1949

Op Vrijdag, 11 Februari 1949, te 20 uur, vergaderde de Vlaamse Conferentie in de lokalen der Kapel van Bourgondië onder het voorzitterschap van Mr A. Fimmers. Het programma voorzag een debatavond nopens: De fiscaliteit en de advocaten.

Inleidende referaten werden uitgebracht door de heer stokhouder Ch. Boelens en door Mr A. Lilar. Zij beklemtoonden de menigvuldige besprekingen, die met de bevoegde instantie's hebben plaats gegrepen gedurende de laatste maanden.

Allereerst staat het vast, dat een strengere controle op de boekhouding der advocaten ingevoerd is. Het debat heeft uitgewezen, dat er volstrekt geen eensgezindheid bestaat nopens de manier waarop deze boekhouding dient gehouden te worden.

Vervolgens werd betoogd, dat de strengere controle enkel in de ogen der fiscale overheden beschouwd wordt als een middel om de vrije beroepen te onderwerpen aan het belastingstarief, dat van toepassing is op de loontrekkenden.

De door Mr A. Fimmers geleide besprekingen lieten op overtuigende manier uitschijnen, dat de aan gelegenheid: De fiscaliteit en de advocaten helemaal niet opgelost is en dat nog menigvuldige twistpunten op een regeling moeten wachten.

Mr R. Victor drukte de mening uit, dat het Franse systeem van het individueel forfait beter beantwoordt aan het beroep van advocaat, dat een sui generis — functie is, dewelke op de meest volstrekte manier onverenigbaar is met een detail- en dagboekhouding.

Aan het einde der vergadering kondigde Mr A. Fimmers aan, dat een academische zitting zal plaats hebben op 26 Februari a.s. met dr. J. A. Goris (Marnix Gijsen) als feestredenaar. Voor Maart is een wandelvoordracht voorzien in het museum der rechterlijke politie.

R. J.

MEDEDELINGEN

DE GROTE RAAD

Het Gemeentebestuur van Mechelen richt een herdenkingstentoonstelling in ter gelegenheid van de 475° verjaardag der vestiging te Mechelen van de Grote Raad (1473-1474).

Naar aanleiding hiervan werd door het Inrichtend Comité de hieronder staande omzendbrief verzonden, waaraan gevoegd is een volledige lijst van raadsheren en magistraten die van de Grote Raad deel uitgemaakt hebben.

Geachte Heer,

Het is dit jaar 475 jaar geleden sinds Mechelen door de Bourgondische hertog Karel de Stoute, bij het Edict uitgevaardigd, in December 1473 te Thionville, tot zetel werd verkozen voor de hoogste rechterlijke instelling der Nederlanden, naar Frans voorbeeld « Parlement », nadien « Grote Raad » genoemd.

Deze keuze en deze vestiging was niet alleen een feit van locale, maar ook van nationale betekenis.

De Stad Mechelen heeft het initiatief genomen om in de loop van de maand Juni 1949 de betekenis hiervan voor de Stad en voor het land, plechtig te herdenken door het inrichten ener internationale tentoonstelling.

De tentoonstelling ingericht door het Stadsbestuur zal plaats vinden van 4 tot 20 Juni op het Stadhuis. In de tentoonstelling worden opgenomen alle voorwerpen, die aan de activiteit van de Grote Raad herinneren. Voorzien worden o.a. schilderijen van terechtzittingen, schilderijen van vorsten, voorzitters en raadsheren (waarvan lijst hierbij), prenten, gravures, lithos, munten en penningen, charters, registers, briefwisseling, benoemingsacten, procesbundels, fotografische reproducties, zegels, wapens der voorzitters en raadsheren, boeken door de raadsheren geschreven, en zo meer.

Alleen voorwerpen van werkelijk artistieke en rechtshistorische waarde uit de periode gaande van ongeveer 1440 tot het einde der XVIII^{de} eeuw worden aanvaard.

Het Inrichtend Comité heeft de eer hierbij beroep te doen op alle openbare besturen, archivariissen en conservators van musea, op alle kringen en particulieren, die zouden in het bezit zijn van voorwerpen vallende binnen het kader van deze tentoonstelling, opdat zij in bruikleen gelieven af te staan al wat zij in dit opzicht zouden bezitten in musea, archieven, bibliotheken of verzamelingen. Wij vertrouwen dat zij zouden inzien het groot belang dat deze onderneming kan opleveren in opzicht van de algemene ontwikkeling van ons volk.

Het secretariaat van het Inrichtend Comité is gevestigd: Bleekstraat, 38, te Mechelen. (Tel. 13.990).

Met de meeste hoogachting

Namens het Inrichtend Comité,
De Secretaris,
Dr L. Th. MAES.

TIJDSCHRIFTEN

Nederlands Juristenblad. — Afl. 7 van 12 Februari 1949.

Mr. J. Van der Esch, De begrippen « afleveren » en « ontvangen » in het economische recht. — Mr. G. Oskam, C11 H17 N2O2 S Na. — Mr. J. W. Schutte, De loslopende honden. — Mr. Prof. W. G. Vegting, Loslopende honden. — Mr. G. W. Bannier, Verbetering.

Weekblad voor Privaatrecht, Notaris-Ambt en Registratie van 12 Februari 1949 nr. 4073.

W. F. Van Sikkelerus, De heffing van inkomstenbelasting bij inbreng van bedrijfsvermogen in een N.V. — Mr. J. Drion, Codificatie of « gemeen recht » ? — Mr. A. G. Lubbers Sr, A new Look voor een oude doctrine, m.o. Mr. P. W. van der Ploeg en Prof. Mr. Ph. A. N. Houwing.

Journal des Tribunaux. — Nr. 3798 van 13 Januari 1949.

Jean Bagniet, L'incapacité de la femme mariée et les régimes matrimoniaux, Jurisprudence.